

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่จัดโดยวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้แบ่งสาระสำคัญเสนอตามลำดับ คือ

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในต่างประเทศ
2. งานวิจัยในประเทศไทย

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

- 1.1 ความหมายของความต้องการ

ความต้องการเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำสถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความต้องการเป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่ความต้องการไม่ใช่แรงจูงใจ และแรงขับ หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะได้ตอบ และแสดงให้เห็นทราบถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของความต้องการไว้ ดังนี้

ธีรศักดิ์ หมื่นจักร และสง่า กรรณสูต (ม.ป.ป., หน้า 149) กล่าวว่า ความต้องการ คือ สภาพความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว เช่น สัญลัษณ์ เครื่องหมาย บุคคล คำพูด สิ่งของ วัตถุ หรือสิ่งที่เป็น

นามธรรมต่าง ๆ โดยที่ความรู้สึกนี้อาจจะเป็นในทางบวกหรือทางลบ เช่น ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งเป็นผลมาจากการประเมินสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าของตัวบุคคลนั่นเอง

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 112) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทิศทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้

มณูญ ตนะวัฒนา (2539, หน้า 134) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึก และการกระทำอันเป็นแนวโน้มของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

จากความหมายดังกล่าว สรุปว่า ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันเป็นผลมาจากประสบการณ์เป็นตัวทำให้เกิดความรู้สึกนั้น ซึ่งจะแสดงออกมาทั้งทางบวกและทางลบ โดยสังเกตได้จากพฤติกรรมการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งความต้องการในทางบวก (Positive) คือการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ และแสดงความเห็นด้วย ส่วนความต้องการในทางลบ (Negative) คือการแสดงออกในลักษณะของความไม่พึงพอใจ และไม่เห็นด้วย

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มนุษย์ทุกคนจะแสดงพฤติกรรมของความต้องการจากเรื่องธรรมดาที่เป็นความต้องการเรื่อง มีอาหาร มีเงินทอง มีเสื้อผ้า มีบ้าน มีรถยนต์ ซึ่งสัมผัสรับรู้ได้ (tangible) นำไปสู่ความต้องการที่ไม่สามารถสัมผัสได้ (intangible) ได้แก่ ต้องการมีอำนาจ ความรัก ความงาม มีสุนทรีย์ ความเชื่อถือและความจงรักภักดี (โฆมิต อินทวงศ์ 2543, หน้า 6) ความต้องการของมนุษย์มีมากมายหลากหลายและแตกต่างกัน ทำให้นักวิชาการหลายท่านสนใจ และศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541, หน้า 108) ได้แสดงทัศนะในเรื่องความต้องการ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ขาดความสมดุล ขาดบางสิ่งบางอย่างแล้วต้องการได้รับสิ่งนั้น เช่น ขาดอาหาร ทำให้หิวก็ต้องการอาหารเพื่อรับประทานเหยื่อ เพื่อยังชีพ เนื่องจากพักผ่อนไม่เพียงพอ ก็ต้องการพักผ่อน ไม่มีเงิน ขาดเงิน ก็ต้องการเงินสำหรับค่าใช้จ่าย ไม่ได้รับการยอมรับ

ยกย่อง ไม่มีชื่อเสียง ไม่มีเกียรติยศก็ต้องการการยอมรับ ต้องการมีชื่อเสียง ต้องการเกียรติยศ เป็นต้น ซึ่งความต้องการเหล่านี้อาจสรุปได้ว่า เป็นความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านจิตใจ ในขณะที่เกิดความต้องการเพื่อจะให้บรรลุความต้องการนั้น ร่างกายจะเกิดสภาวะความเครียด ทำให้เกิดแรงขับ (drive) ขึ้นมา แรงขับจึงเป็นกระบวนการภายใน ซึ่งจะเพิ่มพลังให้แก่พฤติกรรม พลังแรงขับอาจได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ อากาศ ซึ่งทำให้บุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นกระตือรือร้น เฉื่อยชา หรืออารมณ์รุนแรงได้ แรงขับนั้นมีทั้งส่วนที่ดี และส่วนไม่ดี ส่วนที่ดีคือ สร้างกำลัง พลัง ทำให้บุคคลเกิดกำลังใจทะเยอทะยาน และใช้ความสามารถของตนเต็มที่ เพื่อให้ได้รับสิ่งที่ต้องการ ส่วนไม่ดีคือ หากมีแรงขับมากเกินไป ทำให้เกิดความเครียด ความทุกข์ ซึ่งมีผลต่อสภาพร่างกายและจิตใจ

ความต้องการจึงเป็นสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในมนุษย์ทุกคน บางอย่างไม่สามารถบอกใครได้ อาจเป็นความต้องการที่ตนเองอยากมี อยากได้ อยากเป็น จึงทำให้มนุษย์แสวงหาสิ่งที่ตนเองต้องการอยู่ตลอดเวลา เพื่อสนองความต้องการที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่ควรกล่าวถึง คือ ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ทฤษฎีลำดับความต้องการของแอลเธอร์เฟอร์ และทฤษฎีความต้องการของแมคเคลล - แลนด์

1.3 ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierachy Theory)

มาสโลว์ (Maslow อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2541, (หน้า 109) กล่าวว่าความต้องการของคนเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจูงใจ และความต้องการของคนมีข้อสังเกตดังนี้

- 1) คนเรามีความต้องการไม่สิ้นสุด เมื่อได้รับการตอบสนองจากความต้องการอย่างหนึ่งแล้วก็จะเกิดความต้องการสิ่งอื่นต่อไปไม่มีวันสิ้นสุด
- 2) ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดการจูงใจที่จะทำพฤติกรรม ส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เกิดการจูงใจต่อไป

3) ความต้องการของคนจะเป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นไปสู่ความต้องการในระดับสูงขึ้น และความต้องการในระดับต้นจะเป็นพื้นฐานของความต้องการในระดับสูงขึ้นไปคนจึงจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองความต้องการเป็นลำดับขั้นจึงจะพัฒนาความต้องการในระดับสูงขึ้น

มาสโลว์ (Maslow อ้างถึงใน วิภาพร มาพบสุข, 2544, หน้า 22-23) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจมนุษย์ในลักษณะลำดับขั้นของความต้องการ (hierarchy of needs) ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้น ที่สำคัญดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกายหรือต้องการวัตถุที่จะมาทำให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ (Physiological needs or survival needs) เป็นความต้องการอันดับแรกของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางด้านปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศที่จำเป็นในการดำรงเผ่าพันธุ์มนุษย์

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety needs) มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะดำรงชีวิตอยู่ โดยปราศจากภัยอันตราย มีสุขภาพจิต สุขภาพกายที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพ หน้าที่การงานและฐานะทางเศรษฐกิจ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและการยอมรับจากผู้อื่น (love and belonging needs) ทุกคนต้องการความรักจากผู้อื่น เช่น จากพ่อแม่ จากเพื่อนต้องการที่จะให้และรับความรัก มีไมตรีซึ่งกันและกัน ปราบปรามที่จะเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ

ขั้นที่ 4 ความต้องการได้รับการยกย่อง มีเกียรติยศ ชื่อเสียง (self-esteem needs) หรือความต้องการที่จะเห็นคุณค่าและความสามารถของตัวเองเป็นการประเมินตนเองได้รู้ว่าตนเองมีค่าทุกคนในสังคมยอมรับนับถือให้เกียรติยกย่อง เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นยอมรับนับถือตัวเอง (self-respect)

ขั้นที่ 5 ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง สามารถกระทำตนได้ตามความสามารถที่เป็นจริง (Self-actualization or self-fulfillment needs) เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตของคนที่มีพัฒนาขั้นสูงสุด เพื่อแสดงถึงความสามารถและศักยภาพที่จะกระทำได้ของตัวเอง มนุษย์ทุกคนปรารถนาที่จะพัฒนาศักยภาพของ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่..... 17 มิ.ย. 2555
เลขทะเบียน..... 248660
เลขเรียกหนังสือ.....

ตนเอง มุ่งสู่เป้าหมายอันสูงสุดหรืออุดมคติที่ตนกำหนดไว้ บุคคลที่ได้รับความต้องการผ่านมาถึงขั้นที่ 5 นี้ จะรับรู้หรือเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงมีความเป็นอิสระสามารถทำทุกสิ่งได้ตามที่ตนต้องการ และทำอย่างถูกต้อง มีเหตุผลอย่างคนคิดเป็น (มาสโลว์ อ้างถึงใน ผ่องศรี เสียมไหม, 2549, หน้า 11)

1.4 ทฤษฎี อี อาร์ จี ของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG Theory)

ทฤษฎีการจูงใจ อี อาร์ จี (ERG) ของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG theory 1972 อ้างถึงใน สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ 2545, หน้า 104-105) เป็นทฤษฎีที่เน้นการทำให้เกิดความพอใจตามความต้องการของมนุษย์ แต่ไม่คำนึงถึงขั้นตอนความต้องการว่าความต้องการใดจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลัง และความต้องการหลาย ๆ อย่างอาจเกิดขึ้นพร้อมกันได้ ความต้องการตามทฤษฎี อี อาร์ จี (ERG) มีน้อยกว่าความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งความต้องการของบุคคลออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (existence needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่ต้องการการตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตเป็นความต้องการได้รับการตอบสนองทางกาย กล่าวคือ ต้องการอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เครื่องใช้ต่าง ๆ ยารักษาโรค ผู้บริหารจึงควรตอบสนองความต้องการด้วยการให้ค่าตอบแทนเป็นเงินค่าจ้าง เงินพิเศษ รวมถึงความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยจากการทำงาน ได้รับความยุติธรรม มีการทำสัญญาว่าจ้างทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรไมตรีมีความสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่แวดล้อมในการทำงานผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลภายนอกด้วย เช่น การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธภาพระหว่างผู้นำ และผู้ตามเกิดสถานภาพที่ยอมรับทางสังคม

3. ความต้องการก้าวหน้า (Growth needs) เป็นความต้องการสูงสุดของบุคคล ได้แก่ ความต้องการได้รับการยกย่อง และต้องการความสำเร็จในชีวิต ผู้บริหารควรสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า ด้วยการพิจารณาการเลื่อนขั้น

เลื่อนตำแหน่ง หรือมอบหมายให้รับผิดชอบต่องานกว้างขึ้น โดยมีหน้าที่งานสูงขึ้น อันเป็นโอกาสที่พนักงานจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ (อ้างถึงใน ผ่องศรี เสียมไหม, 2549, หน้า 11)

1.5 ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลลแลนค์ (McClelland's Acquired-Needs Theory)

ทฤษฎีความต้องการของ เดวิด แมคเคลลแลนค์ (McClelland's Acquired-Needs Theory อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2542, หน้า 116) กล่าวว่า บุคคลมีความต้องการแตกต่างกันและเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ไม่ใช่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for achievement) หมายถึง บุคคลต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ให้เต็มที่และดีที่สุด เพื่อความสำเร็จ บุคคลที่ต้องการความสำเร็จจะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย ต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับ เพื่อประเมินผลงาน มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง บุคคลผู้มีความต้องการความสำเร็จจะต่อสู้เพื่อให้บรรลุความสำเร็จส่วนตัวมากกว่ารางวัลในรูปสิ่งของ จากการวิจัยของแมคเคลลแลนค์ พบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จส่วนตัวมีความปรารถนาที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น โดยแสวงหาสถานการณ์ ซึ่งสามารถบรรลุความสำเร็จส่วนตัวในการแสวงหาคำตอบของปัญหา โดยได้รับการป้อนกลับอย่างรวดเร็ว จากการทำงานเพื่อสามารถบอกสิ่งที่เขากำลังปรับปรุงและสิ่งที่เขาตั้งเป้าหมายไว้ เขาจะพอใจการทำงานที่มีปัญหาและพร้อมที่จะยอมรับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเอาชนะอุปสรรค

2. ความต้องการความผูกพัน (Need for affiliation) หมายถึง บุคคลต้องการการยอมรับ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มต้องการมีความสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม มีความเป็นมิตร และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น จากการวิจัยพบว่าพนักงานมีความสนใจด้านนี้ด้วย ความต้องการความผูกพันนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Dale Carnegie's ที่ว่า บุคคลมีความปรารถนาที่จะให้บุคคลอื่นชอบตนเอง และเป็นที

ยอมรับจากบุคคลอื่น บุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะมีสิ่งจูงใจด้านความเป็นมิตร และชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน

3. ความต้องการอำนาจ (need for power) หมายถึง บุคคลต้องการอำนาจเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการเป็นผู้นำในการตัดสินใจ บุคคลซึ่งต้องการอำนาจสูงจะมีความพยายามเพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น มีความพอใจที่จะอยู่ในสถานการณ์การแข่งขันหรือสถานการณ์ซึ่งมุ่งที่สถานภาพ และมีความต้องการความภาคภูมิใจรวมทั้งการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นด้วยการทำงานที่มีประสิทธิผล (อังถึงใน ผ่องศรี เสียมไหม, 2549, หน้า11)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการจะชี้ให้เห็นถึงความต้องการของมนุษย์มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลที่จะสามารถแสวงหาหรือตอบสนองความต้องการที่ตนเองต้องการได้มากน้อยเพียงใด ถ้าไม่สามารถควบคุมหรือสนองตอบความต้องการนั้นได้ก็จะแสดงพฤติกรรมออกในรูปแบบที่แตกต่างกัน มนุษย์จึงต้องศึกษาเพื่อหาทางที่จะตอบสนองสิ่งที่ตนเองต้องการอย่างถูกวิธี ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองเพื่อสนองตอบความต้องการของตนที่อยากจะได้ อยากจะมี และอยากจะเป็นตามที่ตัวเองต้องการ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

แอสติน (1993) กล่าวว่าไว้ว่า นโยบายการปฏิบัติการของสถาบันต่างๆ อย่างเช่น ตารางชั้นเรียน กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าชั้นเรียน การปฐมนิเทศและการแนะแนว นักศึกษานักศึกษา ตลอดจนถึงนโยบายในด้านที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการ เช่น การจัดอาคารสถานที่ จำนวนและประเภทของกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างๆ รวมทั้งกฎเกณฑ์ในการเข้าร่วม ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรม สิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการ เป็นต้น สามารถมีผลกระทบต่อการใช้เวลาและพลังงานของนักศึกษาได้

ยูว์ฉน์ วุฒิเมธี (อ้างในพรรณพิมล พุฒคำ, 2526, หน้า21) ได้อธิบายแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมในกิจกรรมว่า หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเองและการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามา

มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จำเป็นที่จะต้องรับปรัชญาที่ว่ามนุษย์ทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติต่อตนอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับจากผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถที่พัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและมีการชี้แนะที่ถูกต้อง

สุวพร ตั้งสมรพงษ์ (2542, หน้า 78) ได้กล่าวว่า หากสถาบันอุดมศึกษาต้องการพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ ตามปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบัน จะต้องพัฒนางานกิจการนักศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาทั้ง เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมด้านการเล่าเรียน สามารถแก้ไขปัญหา และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่นักศึกษาได้ นอกจากนี้ ยังสามารถช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ตามที่สถาบันพึงประสงค์ ดังนี้

สำเนา ขจรศิลป์และบุญเรียง ขจรศิลป์ (2531, หน้า 13-14) ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. ความสำคัญต่อนักศึกษา

นักศึกษาโดยทั่วไปเป็นคนหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังทั้งร่างกายและความคิด มีความอยากรู้อยากเห็น และเป็นผู้ที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยใจอันบริสุทธิ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรจะช่วยตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้เป็นอย่างดีกิจกรรมนักศึกษาจึงมีความสำคัญต่อนักศึกษา ดังต่อไปนี้ พัฒนานักศึกษาในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจช่วยให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้พลังทางด้านร่างกายและความคิด กระทำการในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสถาบันการศึกษาและต่อประเทศชาติ

2. ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการอันสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่พัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้ง ในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในกระบวนการกิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่นและมีความเข้าใจอาจารย์และ

สถาบันอุดมศึกษาที่ยิ่งขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์และด้านกีฬา มีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษาอีกด้วย

3. ความสำคัญต่อประเทศ

ในแต่ละปีนักศึกษาประมาณ 20,000 คนได้ออกไปพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารยากไร้ ได้สร้างถาวรวัตถุหลายอย่าง เช่น โรงเรียน สะพาน ห้องสมุด ฝายน้ำล้น ดึงเก็บน้ำฝน ห้องสุขา เป็นต้น นอกจากนี้ นักศึกษายังช่วยให้ประชาชนในชนบทเข้าใจการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธารณสุขและการศึกษาเพื่อช่วยให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมของนักศึกษามีบทบาทสำคัญในการทำนุบำรุง พัฒนา และเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬา ช่วยทำให้นักศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ มีร่างกายแข็งแรงซึ่งจะเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ การแข่งขันกีฬานักศึกษาระหว่างประเทศยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของประเทศชาติทางหนึ่ง กิจกรรมนักศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530, หน้า 148-149) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาการปกครองตนเอง ได้แก่ องค์การบริหารกิจกรรม นักศึกษาสโมสรนักศึกษา สภานักศึกษา กิจกรรมเหล่านี้สอนให้นักศึกษารู้จักทำงานร่วมกัน กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับวิชาการในสาขาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ เป็นต้น
3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาท และระเบียบประเพณีการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น ชมรมกุลสตรี ชมรมมารยาท เป็นต้น
4. กิจกรรมพัฒนาความเสียสละเพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งให้นักศึกษาตระหนักในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมหรือประเทศชาติ เช่น ชมรมอาสาพัฒนา ชมรมพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5. กิจกรรมพัฒนานาฏกติกภาพและความพร้อมเพียงได้แก่ ชมรมกีฬาต่างๆ เป็นต้น
6. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้มีความประพฤติเป็นที่ต้องการของสังคม เช่น ชมรมพุทธศาสนา เป็นต้น
7. กิจกรรมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม เช่น ชมรมดนตรี ชมรมอาชีพ ชมรมวรรณศิลป์ เป็นต้น
8. กิจกรรมสหันทนาการ ได้แก่กิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาให้ใช้เวลาว่างจากการพักผ่อน หรือทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ เช่น ชมรมสะสมแสตมป์ ชมรมถ่ายภาพ เป็นต้น
9. กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสนใจการเมือง เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อโตขึ้นจะได้มีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการเมืองมากขึ้น
10. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมนักศึกษาไปสู่อาชีพในอนาคตเช่น ชมรมนักธุรกิจ ชมรมครุวิทยาศาสตร์ ชมรมนักประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
- สำเนา ขจรศิลป์ (2527, หน้า 20-21) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาที่จัดในสถาบันอุดมศึกษา มี 5 ประเภท คือ
- 1) กิจกรรมด้านวิชาการจัดขึ้นเพื่อแสวงหาความรู้ในด้านวิชาการอันควรได้รับการส่งเสริมให้มีอิสระทางการคิด เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการให้นักศึกษา
  - 2) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมเผยแพร่และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมสนับสนุนให้นักศึกษามีความสนใจและมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อให้มีสุนทรียภาพในศิลปะด้านต่างๆ อันไม่ขัดต่อวัฒนธรรมอันดี
  - 3) กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ จัดทำขึ้นเพื่อให้นักศึกษาใช้เวลาในการพัฒนาตนเอง ให้พร้อมเพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและปลูกฝังให้นักศึกษาได้

ตระหนักในภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบที่จะต้องมีต่อสังคม อันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4) กิจกรรมด้านกีฬา จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ พลานามัยการพัฒนาตนเอง และเป็นการฝึกให้นักศึกษามีน้ำใจนักกีฬา

5) กิจกรรมด้านนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเพื่อพัฒนาจิตใจอารมณ์ และสังคมให้นักศึกษา

กรกช ศิริ (2536, หน้า 13-14) ได้ให้นิยามความหมายของกิจกรรม นักศึกษา ว่ากิจกรรมทั้งหลายที่สถาบันจัดให้แก่ นักศึกษาหรือส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกัน ขึ้นเองตามความสนใจและด้วยความสมัครใจของนักศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษาในทุกๆ ด้านนอกเหนือไปจากสิ่งที่มีบังคับตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผล การศึกษา กิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน และได้รับความเห็นชอบ การดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหารสถาบัน ซึ่ง วิจิตร ศรีสอ้าน (2518, หน้า 1) กล่าวว่าระบบการศึกษาไม่ว่าระบบใด เรื่องกิจกรรมนักศึกษา เป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่จะทำให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทุก ด้าน ดังนั้น สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาจึงหมายถึงกิจกรรมที่ไม่ เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยตรง อาจารย์และนักศึกษาร่วมกันจัด ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปให้การ สนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีคุณภาพมี คุณประโยชน์ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความ สมบูรณ์การจัดกิจกรรมของนักศึกษายังก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อสังคมและประเทศชาติ อีกเป็นอันมาก กิจกรรมนักศึกษาจึงมีความสำคัญต่อทั้ง นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาและ ประเทศเป็นอย่างมาก (อ้างถึงใน พระอโนชา สิมพา, 2553).

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศไทย

วรเศรษฐ์ นิธิอนันต์ (2541) วิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการและปัญหาของนักศึกษาต่อการให้บริการด้านสวัสดิการ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ปริญญานิพนธ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการของนักศึกษาต่อการให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความต้องการของนักศึกษาต่อการให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำแนกตามคณะ ภูมิลำเนา และการพักอาศัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน
3. ปัญหาของนักศึกษาต่อการให้ต่อการให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ด้านกิจกรรมนักศึกษาและองค์การนักศึกษา ด้านให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ด้านระเบียบนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง
4. ปัญหาของนักศึกษาต่อการให้ต่อการให้บริการด้านสวัสดิการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา การเดินทางมาศึกษา ภูมิลำเนา การพักอาศัย อาชีพบิดามารดา และรายได้รวมของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ไม่แตกต่างกัน

พระอโนชา สิมพา (2553) วิจัยเรื่อง ทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยปริญญานิพนธ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย 5 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริการนักศึกษา และด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปร สถานภาพ ชั้นปีที่ศึกษา คณะที่กำลังศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านบริการนักศึกษา และด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านบริการนักศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้น ปีต่างกันมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะต่างกัน มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเรียนการสอน ด้านบริการนักศึกษา และด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะต่างกันมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

2.4 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่างกัน มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านการบริการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

3. การประเมินทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีทักษะต่อสภาพแวดล้อมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิเชษฐ์ นนทะภา (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาสนใจและมีส่วนร่วมเป็น อย่างมากต่อกิจกรรมกีฬา เนื่องจากได้แสดงออกถึงความสามารถในเชิงกีฬา รู้จักการทำงาน ร่วมกันเพื่อสร้างความสามัคคี ส่วนกิจกรรมประเภทประเพณีแห่เทียนพรรษา ได้รับความสนใจ จากนักศึกษาในระดับน้อย เนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้อาจารย์จะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการวางแผน จัดกิจกรรมเองมากที่สุด

สร้อยญา บุญเกิด (2542) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ากิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น นักศึกษาให้ ความสนใจกับกิจกรรมในระดับมากทุกข้อ และกิจกรรมที่นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัย ส่งเสริม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและ กิจกรรมด้านสังคม นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงรูปแบบให้เป็นที่สนใจต่อนักศึกษา ส่วนปัญหาบางกิจกรรมไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหาร อาจารย์ หรือบุคลากรของมหาวิทยาลัย แต่ได้รับความสนใจอย่างมากจากนักศึกษาทำให้นักศึกษาไม่สามารถดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้

อุษา ภูมิ (2535) ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับ ชุมชนศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนมิถุนายน 2533 - เดือน มีนาคม 2534 ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของชุมชนมีส่วนกำหนดความร่วมมือในการทำกิจกรรมกับ โรงเรียนประถมศึกษา คือ ชุมชนเกษตรกรรมให้ความร่วมมือมากกว่าชุมชนอุตสาหกรรมนั้น อาชีพเป็นปัจจัยหนึ่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เพราะในชุมชนอุตสาหกรรมต้องทำงานในโรงงานจึงไม่

มีโอกาสเพียงพอที่จะร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนแต่ให้ความร่วมมือในรูปแบบอื่น เช่น การบริจาคเงิน สิ่งของ และที่สำคัญความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้คนในชุมชนก็เป็น ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความร่วมมือ

ผ่องศรี เสียมไหม (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของ นักศึกษาต่อการให้บริการของงานกิจการและบริการนักศึกษา กองงานวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษามีความต้องการต่อสภาพการให้บริการในปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และนักศึกษามีความต้องการต่อสภาพที่คาดหวังในการให้บริการภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. งานกิจการและบริการนักศึกษา กองงานวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในสภาพปัจจุบันตอบสนองความคาดหวังของนักศึกษาด้านการขอ คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน และการขอคำแนะนำและปรึกษา เกี่ยวกับการเทียบโอนหน่วยกิตกระบวนวิชาในการย้ายคณะหรือเปลี่ยนสาขาวิชายังไม่ เพียงพออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ งานกิจการและบริการ นักศึกษา กองงานวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในสภาพปัจจุบันได้ ตอบสนองความคาดหวังของนักศึกษาอย่างเพียงพอ ดังนั้นนักศึกษาจึงไม่มีความ ต้องการอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานกิจการและบริการนักศึกษา กองงานวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในสภาพปัจจุบันตอบสนองความคาดหวังของนักศึกษาด้านการให้บริการ ด้านเอกสารต่างๆ อย่างเพียงพอ ดังนั้นนักศึกษาจึงไม่มีความต้องการอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

3. งานกิจการและบริการนักศึกษา กองงานวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในสภาพปัจจุบันตอบสนองความคาดหวังของนักศึกษาการบริการด้านการ จัดกิจกรรมนักศึกษา และการจัดการแข่งขันเกมส์ต่างๆ ยังไม่เพียงพออย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ งานกิจการและบริการนักศึกษา กองงานวิทยาเขตบาง นาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในสภาพปัจจุบันได้ตอบสนองความคาดหวังของนักศึกษา

อย่างเพียงพอ ดังนั้นนักศึกษาจึงไม่มีความต้องการอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. งานกิจการและบริการนักศึกษา กองงานวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในสภาพปัจจุบันตอบสนองความคาดหวังของนักศึกษาด้านบริการอื่นๆ อย่างเพียงพอ ดังนั้นนักศึกษาจึงไม่มีความต้องการอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการต่อการให้บริการของงานกิจการและบริการนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการในสภาพที่คาดหวังในการให้บริการแตกต่างกัน ส่วนสภาพที่ให้บริการในปัจจุบัน นักศึกษาที่มีความต้องการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นักศึกษาที่มีคณะที่สังกัดต่างกัน มีความต้องการต่อการให้บริการของงานกิจการและบริการนักศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ มั่งคั่ง (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านวิชาการ ด้านกีฬา และด้านศิลปวัฒนธรรม

2. ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามระดับชั้นปี โดยรวมและด้านศิลปวัฒนธรรมและด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกีฬาและด้านบำเพ็ญประโยชน์ไม่แตกต่างกัน โดยพบว่า ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมจำแนกตามระดับชั้นปีเป็นรายคู่ พบว่านิสิตชั้นปีที่ 2 มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวมมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 3 ความ

ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านศิลปวัฒนธรรมจำแนกตามระดับชั้นปีเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 และ 3 ส่วนชั้นปีอื่นๆ มิไม่แตกต่างกัน และความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านวิชาการ จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายคู่ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ส่วนชั้นปีอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮาโรลด์ (Harold 1967) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการควบคุมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา เพื่อค้นคว้าหาหลักเกณฑ์การสร้างมโนภาพด้านการควบคุมกิจกรรม โดยศึกษาจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจัดประชุมผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ได้หลักเกณฑ์ แนวทางในการควบคุมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สำคัญ ๆ 7 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา คือ ปลูกฝังและพัฒนานุคลิกภาพของนิสิต นักศึกษา ด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์

2. จิตใจ

3. หลักในการควบคุมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องส่งเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบัน

4. นโยบายด้านการควบคุมและการตัดสินใจของผู้บริหารสถาบัน ควรขึ้นอยู่กับเหตุผลด้านศีลธรรมและพื้นฐานทางการศึกษา ไม่ควรยึดถืออำนาจทางกฎระเบียบ เพราะอาจก่อให้เกิดข้อขัดแย้งรุนแรงระหว่างการจัดกิจกรรมนิสิต นักศึกษา และวัตถุประสงค์ทางการศึกษา

5. ควรกำหนดขอบเขตการควบคุมกิจกรรมไว้อย่างกว้าง ๆ และสามารถยืดหยุ่นได้ เนื่องจากความแตกต่างกันทางภูมิสถานะ

6. การร่วมกิจกรรมของนักศึกษาเป็นเพียงบทบาทหนึ่ง ในฐานะที่นักศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับมหาวิทยาลัย ในการควบคุมจึงถือว่า นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัย

7. มหาวิทยาลัยต้องชี้แจงหลักเกณฑ์ในการควบคุมกิจกรรมนักศึกษา และคุณค่าของสถาบันในทางที่ควร

8. มหาวิทยาลัยต้องยอมรับในการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา และสถานะทางสังคม ซึ่งแตกต่างกัน จึงจะช่วยให้การควบคุมการจัดกิจกรรมเกิดประสิทธิภาพ

ฟิลเลย์ (1968) ได้วิจัยงานกิจกรรมนักศึกษา เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกิจกรรมนักศึกษาในด้านการดำเนินงาน จากทัศนะของผู้บริหาร และนักศึกษาของวิทยาลัยขนาดกลางในรัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้บริหารและนักศึกษามีทัศนะสอดคล้องกันว่ากิจกรรมนักศึกษาที่จัด มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดผลดีต่อการบริหารงาน และการประสานงานของนักศึกษา

บอลส์ (1979) ได้ศึกษาบริหารกิจการนักศึกษาในด้านการให้บริการแก่นักศึกษา ในปี ค.ศ. 1977 โดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยอินเดีย และมหาวิทยาลัยเซาท์เทอร์นอิลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลจากการศึกษา พบว่า การจัดบริการนักศึกษาด้วยการให้นักศึกษาบริการตนเองจะได้รับความสำเร็จสูงกว่าการบริการที่มหาวิทยาลัยได้จัดขึ้น

พิทเทนเจอร์ (1979) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อหลักสูตรกิจกรรมนักศึกษา ในสถานวิชาชีพเมืองซานดีอาโก พบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร มีทัศนะสอดคล้องกันว่า หลักสูตรกิจการนักศึกษามีความจำเป็นต่อนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์ ในการทำงานด้านหลักสูตรกิจกรรมนักศึกษา พื้นฐานทางครอบครัว และตำแหน่งในองค์กรนักศึกษาของนักศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว ไม่พบความแตกต่าง สรุปได้ว่า หลักสูตรกิจการนักศึกษามีความจำเป็นต่อการฝึกฝนในสถาบันวิชาชีพ แต่ต้องมีการปรับปรุงในเรื่องข้อมูลที่ผิดพลาด หรือการขาดข้อมูล

รูบินตัน (1981) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชนมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลจากการศึกษา พบว่า การรับนักศึกษามากขึ้นโดยมีนโยบายเป็นมหาวิทยาลัยเปิดนั้น ทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาที่รับเพิ่มจากการรับปกติมีความคิดทางด้านวิชาการค่อนข้างต่ำ มี

ระดับคะแนนเฉลี่ยประมาณ 2.00 – 2.08 มีประสบการณ์ที่จำกัด มีทัศนคติต่อระบบโรงเรียนน้อย คือรู้ดี มีความมั่นใจในตนเองสูง แต่มีความรับผิดชอบน้อย การแก้ไขต้องให้นักศึกษาแต่ละคนได้รับประสบการณ์ในการปรับตัวในเรื่องความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาวิทยาลัยจึงได้เปิดวิชาการพัฒนาของนักศึกษา เฉพาะนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษาและผลจากการเรียนวิชานี้ทำให้นักศึกษาปรับตัวได้ดีขึ้น มีความเป็นอยู่อย่างสะดวกสบายขึ้น และสามารถเรียนดีขึ้น ทำประโยชน์ให้แก่วิทยาลัยได้เป็นอย่างดี จึงนับว่าการแนะแนวในห้องเรียนประสบความสำเร็จในการพัฒนาด้านวิชาการ และสังคมให้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี

อัลไฮเคอร์ (1987) ได้ศึกษาทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และคณะกรรมการนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยไพศาล ประเทศซาอุดีอาราเบีย จำนวน 298 คน ผลจากการศึกษาพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และคณะกรรมการนักศึกษาให้ความสำคัญของบริการเกี่ยวกับการรับเข้าศึกษา การลงทะเบียน การปฐมนิเทศ บริการอาหาร บริการสุขภาพ บริการที่พัก บริการให้คำปรึกษา และบริการแนะแนวในระดับที่สูง นอกจากนั้นยังพบว่า คุณภาพของบริการที่มหาวิทยาลัยจัดให้ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ส่วนใหญ่ยังไม่มีความแน่นอนในการจัดบริการ

การศึกษาผลงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนักศึกษานั้นมีสาระครอบคลุมงานด้านต่าง ๆ หลายด้าน เช่น แอทวูด (1973) ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานบริการนักศึกษาที่วิทยาลัยนาซารีน ผลจากการศึกษา พบว่า วิทยาลัยมีการบริการที่จัดให้แก่ศึกษาดังนี้ คือ การคัดเลือกและการสรรหานักศึกษา การรับนักศึกษา การปฐมนิเทศ การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา การสอนซ่อมเสริม การช่วยเหลือด้านการเงิน การบริการหอพัก กิจกรรมทางศาสนา บริการสุขภาพการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดสถานศึกษา การทดลอง การบริการด้านอาหาร การนิเทศการศึกษา

กรอบแนวความคิดในการทำวิจัย

ตัวแปรอิสระตัวแปรตาม